

Spomienka na primára MUDr. Milana Očenáša

Bielik E.

II. Klinika úrazovej chirurgie SZU, FNsP F. D. Roosevelta, Nám. L. Svobodu 1, Banská Bystrica

Koncom júna t.r. po dlhšej chorobe navždy opustil rady slovenských chirurgov a traumatológov MUDr. Milan Očenáš. Rád by som aspoň niekoľkými slovami pripomenul svetlú pamiatku tohto zaslúžilého predstaviteľa slovenskej traumatológie.

Milan Očenáš bol rodákom z Podkoníc pri Banskej Bystrici. Zmaturoval na Gymnáziu v Banskej Bystrici v roku 1952. Medicínu vyštudoval na Lekárskej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave v rokoch 1952 - 1958. Ako čerstvý absolvent dostal umiestenku do banskobystrickej nemocnice. Pracovať začal na Chirurgickom oddelení Krajského ústavu národného zdravia (ďalej „KÚNZ“) pod vedením primára Daniela Petelena, ktorý bol jeho veľkým vzorom.

Po výkone ročnej vojenskej služby sa v roku 1959 vrátil do Banskej Bystrice, avšak bol zaradený na Oddelenie úrazovej chirurgie, ktoré viedol jeho zakladateľ MUDr. Imrich Hudec, CSc. Traumatologické oddelenie vzniklo začiatkom roku 1954 ako prvé na Slovensku a pri otvorení malo 30 lôžok (druhé vzniklo v Košiciach o niekoľko mesiacov neskôr). Po atestácii z chirurgie 1. stupňa v októbri 1961 u docenta Pavla Steinera v Martine sa doktor Očenáš vrátil na Oddelenie úrazovej chirurgie KÚNZ, kde sa stal zástupcom primára MUDr. Hudeca.

Od decembra 1963 pracoval štyri roky v Tuniskej republike v meste Monastir v novovybudovanej nemocnici vo funkcii prednostu chirurgického a gynekologicko-pôrodnického oddelenia. V Tunisku sa mu veľmi hodilo, že sa v Banskej Bystrici venoval aj všeobecnej chirurgii, takže problémom pre neho neboli akékoľvek zákroky, dokonca využil aj skúsenosti z neurochirurgie pri operáciách mozgu.

Prácu doktora Očenáša si nesmierne cenil aj samotný prezident Habib Bourguiba, ktorý požiadal o výnimočné predĺženie jeho pobytu o ďalšie dva roky. Svojím svedomitým

a ľudským prístupom inšpiroval mnohých spolupracovníkov k ďalšiemu vzdelávaniu. Po rokoch sa z nich stali vedúci pracovníci v spomínanej inštitúcii.

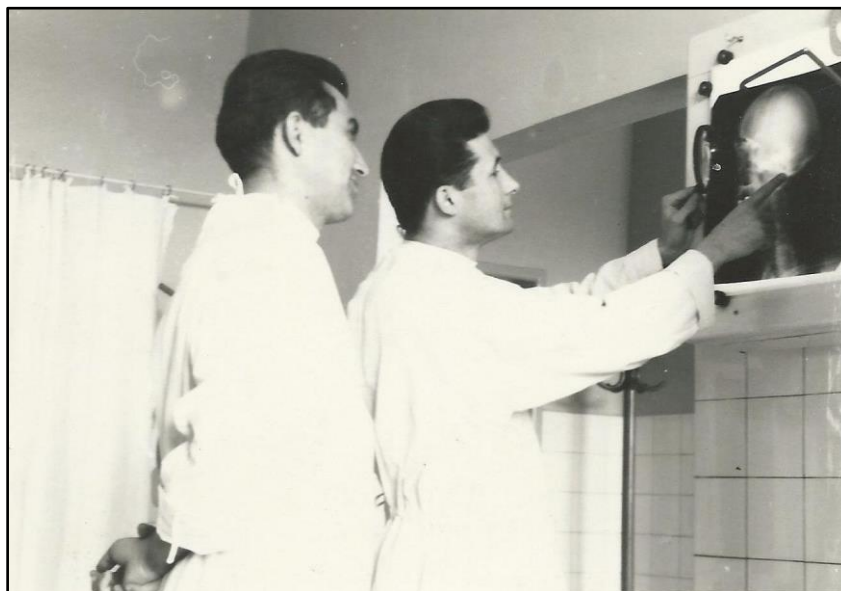

Primár MUDr. Milan Očenáš (9. 5.1933 – 26.6.2016)

Od januára 1968 pôsobil doktor Očenáš opäť v KÚNZ Banská Bystrica na pôvodnom mieste vo funkcii zástupcu primára oddelenia. Nezabúdaj na ďalšie zvyšovanie svojej kvalifikácie a vo februári 1969 absolvoval atestáciu z chirurgie II. stupňa u profesora MUDr. Ivana Šimkovica, DrSc.

V roku 1979 sa doktor Očenáš stáva – podobne ako pred ním primár Hudec – členom Rakúskej spoločnosti úrazovej chirurgie. Študoval nové operačné postupy rakúskych, švajčiarskych a nemeckých úrazových chirurgov a zavádzal ich do praxe ako jeden z mála slovenských traumatológov (napr. v roku 1979 vykonal prvú operáciu panvy, v roku 1980

prvú cervikokapitálnu protézu a o rok neskôr zoperoval ako prvý na oddelení krčných chrbtíc z predného prístupu podľa Clowarda).

Primár MUDr. Milan Očenáš pri práci na ambulancii v starom nemocničnom areáli KÚNZ v Banskej Bystrici

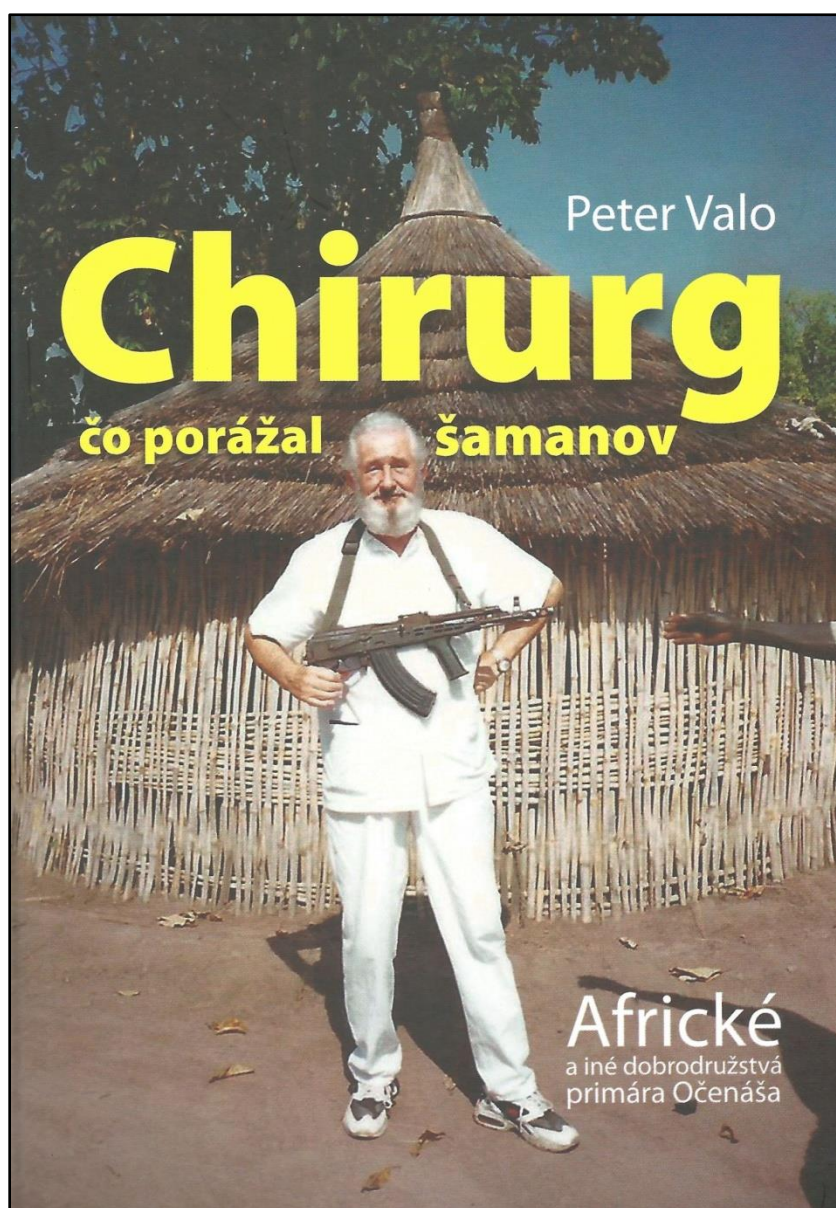
Od roku 1981 do roku 1994 bol primárom Traumatologického oddelenia Rooseveltovej nemocnice v Banskej Bystrici. Pod jeho vedením sa pracovisko venovalo komplexnej starostlivosti o úrazových pacientov (detské úrazy, kraniocerebrálne úrazy, poranenia chrbtice, hrudníka, brucha a celého pohybového aparátu).

Zakúpením CT- prístroja v roku 1984 sa banskobystrička traumatológia stala pracoviskom s najväčším počtom ošetrovaných kraniocerebrálnych poranení v celom bývalom Československu. V tom istom roku sa primár Očenáš stal školiteľom pre neurotraumatológiu na Slovensku.

Primár Očenáš aj ďalej pokračoval v prehľbovaní a zdokonaľovaní svojich vedomostí a v roku 1986 absolvoval trojmesačný študijný pobyt na Klinike úrazovej chirurgie a ortopédie v kantónálnej nemocnici v Ženeve. Na záver pobytu vykonal úspešne skúšku z AO techniky u ortopéda prof. Willyho Taillarda a úrazového chirurga prof. Harolda

Vaseya. Na základe svojej vysokej odbornosti vychoval na oddelení celú generáciu úspešných traumatológov.

Po odchode z vedúcej funkcie primára v roku 1994 pracoval na oddelení naďalej ako konziliárny lekár do konca roku 1999. Na dôchodku však dlho nezostal. Po úspešnom nadviazaní kontaktov s prof. MUDr. Vladimírom Krčmárom, DrSc. bol vyslaný ako chirurg do Južného Sudánu, kde pracoval od roku 2002 v Nemocnici Nepoškvrnenej panny Márie v Mapuordite. Vykonal extrémne množstvo zákrokov v rámci chirurgie, gynekológie a urológie. Liečil tiež ochorenia, s ktorými sa dovtedy nikdy nestretol (napr. i pacientov s leprou). Ku koncu pobytu v Afrike bol i on sám pacientom, opakovane dostal maláriu. Jeho stopy v Južnom Sudáne sú i dnes zreteľné. Okrem spomienok kolegov-lekárov, nezabúdajú na neho i pacienti – domorodci z vďačnosti za vyliečenia, pre nich mnohokrát "zázračné", pomenúvali svoje deti „Daktar Milan“.

Kniha spisovateľa P.Vala o živote primára MUDr. Očenáša

V septembri 2007 pomohol na základe pokynov prof. Krčméryho sprevádzkovať nemocnicu v Burundi, kde klimatické podmienky boli pre neho oveľa priaznivejšie, než v Južnom Sudáne. S prestávkami na rekondíciu tu pracoval ako chirurg do marca 2010, kedy sa vzhľadom na zdravotné ťažkosti musel vrátiť na Slovensko. Zmysel svojho života videl doktor Očenáš nielen v medicíne, ale aj v charite. Podarilo sa mu získať finančné prostriedky na podporu vzdelávania detí a boj proti chudobe. I po návrate na Slovensko v roku 2010

udržiaval kontakty s bývalými spolupracovníkmi z Oddelenia úrazovej chirurgie v Banskej Bystrici. Svoju rolu videl zároveň i v sprostredkovaní zážitkov z Afriky verejnosti, či už v rozhlasových reláciách alebo formou prednášok či verejných vystúpení.

Na konci tejto svetlej spomienky na MUDr. Milana Očenáša, ktorého život, prekonávanie prekážok a pracovný elán až do vysokého veku môžu byť vzorom pre mladšie generácie lekárov, by som rád zhodnotil jeho celoživotné dielo citátom z diela Senecu Mladšieho:

„Nihil est tam difficile et arduum quod non humana mens vincat“ (*Nič nie je také ťažké a namáhavé, aby nad tým ľudský duch nezvítazil*).

MUDr. Eugen Bielik